

UVODNA REČ

Pre šezdeset pet godina Institut za uporedno pravo, osnovan 1. januara 1956. godine, započeo je sa objavljivanjem biltena, bibliografsko-referentnog karaktera, pod naslovom *Strani pravni život*. Od 1962. godine u *Stranom pravnom životu* se objavljuju naučni i stručni članci iz oblasti prava i on se postupno razvija kao naučni časopis. Tokom proteklog vremena časopis je menjao uređivačku politiku, izgled i sadržaj, ali je svako uredništvo jednako nastojalo da časopis odgovori svom osnovnom zadatku: da pravovremeno i tačno informiše stručnu javnost o stranom i međunarodnom pravu i aktuelnim tendencijama u razvoju pravne misli u svetu. Poštujući tradiciju, izdavač nikada nije menjao naslov i tematiku časopisa: u njemu se objavljuju naučni i stručni radovi i drugi prilozi iz područja komparativne pravne nauke (pravne komparistike), koja je počela da se razvija još 1869. godine, osnivanjem *Société de législation comparée* u Parizu.

Naziv časopisa pokazuje da se već tada, 1956. godine, uredništvo vizionarski opredelilo za vrlo savremen koncept takozvane funkcionalne komparativne pravne nauke, nasuprot formalnom poređenju stranih pravnih ustanova ili instrumenata. Taj moderni pristup odgovarao je potrebi da se tadašnjem socijalističkom društvu u razvoju, na srednokraći između dva ideološka bloka – Istoka i Zapada – pruže objektivna saznanja o odlikama različitih pravnih sistema i trendovima razvoja savremene pravne misli u svetu, kako bi lakše izgradilo autentične pravne ustanove i instrumente. U takvim uslovima, zaslugom naučnog rada osnivača, prof. dr Borislava Blagojevića i saradnika, Institut za uporedno pravo postao je referentni naučni centar iz oblasti komparativne pravne nauke, značajan ne samo za nekadašnju Socijalističku Federativnu Republiku Jugoslaviju nego i šire. Docniji direktori i saradnici Instituta uspešno su nastavili tu tradiciju, što pokazuje činjenica da je za izuzetne zasluge u razvoju pravne nauke Institut 2016. godine odlikovan zlatnom medaljom Sretenjskog ordena.

Važan deo redovne naučne publicističke aktivnosti Instituta odnosi se na uređivanje i objavljivanje *Stranog pravnog života*. Od 2006. godine do danas (sa izuzetkom 2008. godine) časopis je kategorisan kao domaći naučni časopis iz oblasti društvenih nauka, a od 2011. godine svrstan je u kategoriju vodećih časopisa nacionalnog značaja. U jubilarnu godinu izlaženja, časopis „ulazi“ sa promenjenim izgledom naslovne strane, izmenjenim sastavom uredništva i novim Izdavačkim savetom, dostupan u otvorenom pristupu, indeksiran u bazama podataka kao što su *Srpski citatni indeks* (SCIndeks), *Directory of Open Access Journals* (DOAJ), *Central and Eastern European Online Library* (CEEOL), *European Reference Index for the Humanities and Social Sciences* (ERIH plus) i elektronska baza pravnih časopisa *Hein on Line*.

Strani pravni život se među ostalim naučnim časopisima iz oblasti prava izdvaja po tome što čitaocima približava strana pravna rešenja, a autorima nameće obavezu da u svojim priložima pokažu dobro poznavanje kulture uporedne tradicije. Otuda *Strani pravni život*, koji objavljuje rezultate uspešnih komparativnih istraživanja, predstavlja za svakog istraživača u oblasti prava važan resurs naučnoistraživačke građe, dostupne čitaocima i na srpskom i na engleskom jeziku. Prosesi globalizacije koji doprinose sve većem ujedinjavanju stranih prava i smanjenju razlika između velikih pravnih porodica i lakša dostupnost stranih pravnih izvora danas stvaraju privid o jednostavnosti komparativnog istraživanja. Ali da bi se pravilno objasnile pravne ustanove i instrumenti iz stranog prava, neophodno je, osim dobrog znanja jezika, dugogodišnje poznavanje stranog prava i društvenih uslova u kojima je ono nastajalo i u kojima se primenjuje. Na značaj komparativnog prava danas ukazuje jednostavna činjenica da nema nijednog istraživanja iz oblasti pravnih nauka, naročito ako je uobičajeno kao doktorska disertacija, u kome se ne koristi uporedni metod. Zbog toga je korisno da se ponovo podsetimo značaja uporednog prava i primene uporednog metoda. A kako se ove, jubilarne, godine navršava i 110 godina od rođenja profesora Borislava Blagojevića, uredništvo mu iskazuje počast time što prešampava njegov prilog o uporednom pravu i primeni uporednog metoda, objavljen 1981. godine povodom dvadesetpetogodišnjice rada Instituta u *Stranom pravnom životu*. Tematika na koju se odnosi prilog i način na koji je napisan podseća nas na čemu se zasnivao ogromni naučni autoritet profesora Blagojevića. Jubilej će biti obeležen i objavljivanjem jedne bibliografske publikacije, kao omaž svim autorima koji su svojim priložima do danas doprineli razvoju časopisa, a posebno nekadašnjim direktorima, urednicima i saradnicima Instituta koji su nam ostavili u „nasleđe“ časopis *Strani pravni život* i želju da ih sledimo dobrim primerom.

U Beogradu,
29. 1. 2021.

Uredništvo